

ако за парче металъ е назначена такава цѣна съ каквато той са продава на кюлчета, тогава нѣма да има разлика. И наистина, не е ли все сѫщото: размѣнявали нѣкое нѣщо за храна, кожа или злато? Ще са намали цѣната на храната или на кожитѣ — сичкитѣ други кожи ще поскъпнатъ; ще са намали цѣната на златото — ще стане сѫщото. Но когато парите са правѣтъ отъ материалъ, който има най долна цѣна, когато количеството имъ може да са увеличи безмѣрно, тогава между размѣнната и парична цѣна, поражда са голѣма разлика. Да кажемъ, при размѣнната за кило ржѣтъ зехъ чифтъ обуща; при продажбата ѝ съ пари зехъ за нея 20 гр., и следъ една недѣля отивамъ въ града за обуща, но въ тѣзи недѣли парите по причина че царщината пуснала пакъ много новонасѣчени, спаднали двойно, а цѣната на стоките са качила двойно, а съ тѣхъ наедно и — обущата; по-напрѣдъ тѣ стрували 20 гр. Какво ще правиш сега азъ съ двѣтѣ си рубли? Разбира са, азъ ще изгубиѫ.

Отъ това са вижда колко прѣдпазливи трѣба да бѫдатъ правителствата, като пушатъ нови каймета! Пѣ-напрѣдъ имало само металически пари; подиръ на нѣкои отъ обществото имъ дошло на умъ да замѣстїтъ частъ отъ металическите пари съ книжни. Но какъ да ги замѣстїтъ? Никой нѣма да си даде нито златото, нито среброто за книжка която нищо не струва, но на, ако бѣше възможно да ги размѣнувами, кога ни потрѣба, пакъ на злато, тогава работата е друга, — нѣма да ни е страхъ че ще останемъ съ нищо и никакви едни написани книжки въ рѣцѣ си. Работата тѣй била и направена. Правителството изевило, че пуша кредитни билети (каймета): които искатъ да си иматъ отъ тѣхъ, нека доджтъ въ банка и да си размѣниятъ златото или среброто за тѣхъ. Ако нѣкому отъ тѣзи, които иматъ такива билети, дотрѣбатъ до нѣкого металически пари, то въ